

STOCKHOLMS TINGSRÄTT   DOM
 Avdelning 3   2009-12-10
 Enhet 32   i Stockholm

Mål nr
 T 25395-06

PARTER

Kärande

Diskrimineringsombudsmannen
 Box 3686
 103 59 Stockholm

Ombud: Jur. kand. Ulrika Dietersson och jur. kand. Anders Wilhelmsson
 Diskrimineringsombudsmannen
 Box 3686
 103 59 Stockholm

Svarande

[Redacted]

Ombud: Advokat Bernt Sandström
 Box 5873
 102 40 Stockholm

DOMSLUT

1. [Redacted] förpliktas att till [Redacted] betala 60 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 6 december 2006 till dess betalning sker.
2. [Redacted] ska ersätta Diskrimineringsombudsmannen för dess rättegångskostnader med 38 776 kr, varav 34 776 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från denna dag till dess betalning sker.

Dok.Id 745951

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 8307 104 20 Stockholm	Scheelegatan 7	08-561 652 70 E-post: stockholms.tingsratt.avdelning3@dom.se www.stockholmstingsratt.se	08-561 650 03	måndag – fredag 09:00-12:00 13:00-15:00

YRKANDEN M.M.

Diskrimineringsombudsmannen (DO), som i enlighet med övergångsbestämmelserna till diskrimineringslagen (2008:567) övertagit Ombudsmannen mot etnisk diskriminerings talan, har yrkat att [REDACTED] till [REDACTED] ska betala 80 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 6 december 2006 till dess betalning sker.

[REDACTED] har bestritt yrkandet. Han har i och för sig vitsordat beräkningssättet avseende yrkad ränta och ett belopp om 5 000 kr som skäligen.

Parterna har begärt ersättning för sina rättegångskostnader.

GRUNDERDO

[REDACTED] har missgynnat [REDACTED] genom att inte göra en saklig bedömning av hans individuella besvär, utan istället grundat bedömningen på en osaklig generell negativ uppfattning om invandrade turkar. Bedömningen har formulerats skriftligen i ett läkarutlåtande. Läkarutlåtandet har bidragit till att Försäkringskassan beslutade att neka [REDACTED] rätt till fortsatt sjukpenning. Genom sitt agerande har [REDACTED] behandlat [REDACTED] som har turkisk bakgrund, sämre än andra med en annan etnisk tillhörighet skulle ha blivit behandlade i en jämförbar situation. Missgynnandet har samband med [REDACTED] etniska tillhörighet.

[REDACTED] har också missgynnat [REDACTED] genom att i ett läkarutlåtande formulera sig nedsättande om turkar, och om [REDACTED] i egenskap av invandrad turk, på ett sätt som har kränkt hans värdighet. Missgynnandet har samband med [REDACTED] etniska tillhörighet.

UTVECKLING AV TALAN

DO

[REDACTED] flyttade från Turkiet till Sverige år 1982 då han gifte sig med en kvinna som redan bodde här. I Sverige har [REDACTED] arbetat inom restaurangbranschen, bl.a. som egen företagare. [REDACTED] blev år 2002 sjukskriven under diagnosen utmattningsdepression. År 2004 remitterade Försäkringskassan [REDACTED] till [REDACTED] specialist i psykiatri vid [REDACTED]. Syftet med remitteringen var att få en s.k. psykiatrisk medbedömning i långvarigt sjukskrivningsärende. [REDACTED] undersöktes vid mottagningen under oktober 2004. Den 9 november 2004 utfärdade [REDACTED] ett psykiatriskt utlåtande avseende [REDACTED].

Det är förståeligt att ett utlåtande måste innehålla vissa delmoment för att få relevant innehåll. Men det ifrågasätts om alla uppgifter i utlåtandet varit nödvändiga för att ge Försäkringskassan vägledning. Bedömningen i utlåtandet är grundad på generaliserande omdömen om invandrade turkar. Utlåtandet riktar sig på ett nedlåtande sätt mot invandrargrupper från Medelhavet, varvid greker och turkar utpekas särskilt. Innehållet i utlåtandet insinuerar att greker och turkar generellt, utan att ha medicinska besvär, vänder sig till läkare för sjukskrivning och därmed försöker att utnyttja sjukförsäkringssystemet. [REDACTED] understryker också detta genom att ange att ”utifrån den svenska psykiatriska begreppsvärlden” och ”enligt de svenska sjukförsäkringsreglerna” är [REDACTED] inte berättigad till sjukersättning. Eftersom [REDACTED] har turkisk bakgrund och inte känner igen beskrivningen av sina landsmän samt än mindre anser att beskrivningen passar in på honom själv upplever han läkarutlåtandet som förnedrande och förödmjukande. [REDACTED] som har arbetat hela sitt liv fram till sin sjukskrivning år 2002, känner sig kränkt av utlåtandet.

Socialstyrelsen har funnit anledning att anmärka på läkarutlåtandet. Socialstyrelsen har i beslut den 23 maj 2006 anfört bl.a. att ”utlåtandet brister i objektivitet med svepande generaliseringar som inte hör hemma i ett intyg där arbetsförmåga ska bedömas”.

Genom att vara född i Turkiet sorteras [REDACTED] in i en grupp av människor och bedöms med utgångspunkt från fördomar och generella slutsatser om andra gruppmedlemmars egenskaper. Han blir därmed inte bedömd individuellt, förutsättningslöst och utifrån vem han själv är. Detta innebär att han missgynnas i förhållande till andra patienter med svensk bakgrund, eftersom en ”svensk” patient inte skulle ha blivit bedömd utifrån typiska ”svenska beteenden”.

Den ideella skadan avser angrepp på den personliga integriteten och kränkning av den enskildes värdighet.

[REDACTED]

[REDACTED] är en verksamhet som varit etablerad sedan slutet av 1970-talet och är en specialistmottagning inom området psykiatri. Sedan 10-15 år tillbaka har mottagningen anlitats av Försäkringskassan i Stockholm för psykiatriska medbedömningar i tveksamma sjukskrivningsärenden. Dessa medbedömningar utförs av ett team. Vid de försäkringsmedicinska utredningarna ingår i teamet utöver [REDACTED] en psykiatriker som tillika är psykoanalytiker, samt fyra psykologer/psykoterapeuter med olika specialkompetenser.

Mottagningen genomför helt förutsättningslösa utredningar där det är av stor vikt att väga in psykosociala, sociokulturella, personlighetspsykologiska, ekonomiska och arbetsmarknadsmässiga skäl i den psykologiska och psykiatriska bedömningen, vilket är nödvändigt för att få en representativ helhetsbild.

Mottagningen använder klarspråk med nomenklatur och terminologi ur psykologisk och psykiatrisk facklitteratur samt använder sig i sina utlåtanden av den i Sverige

antagna klassificering som återges i World Health Organizations (WHO) ICD-10, klassifikation av psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar.

Utredningen genomförs så att minst en läkare och en psykolog/psykoterapeut på mottagningen vid sammanlagt ca tre undersökningstillfällen träffar den person som det försäkringsmedicinska ärendet avser. Därefter genomförs en konferens mellan läkare och deltagande utredare, varefter ett samlat utlåtande utfärdas och tillställs Försäkringskassan.

Försäkringskassan styr med sin frågeställning de delar som ska belysas. I detta fall begärde kassan en medbedömning utifrån den sjukskrivning som vid tillfället hade varat sedan oktober 2002, vilket gjorde en sammanlagd tid om ca två år när remissen utfärdades. Som grund för sjukskrivningen har läkaren angett diagnosen utmattningsdepression med symptomen ”sömnstörningar, trötthet, huvudvärk, oro, irritabel, värk i kroppen, hjärtklappning, tryck i bröstet och yrsel”. Besvären är enligt uppgift starkt kopplade till aktiviteter med krav och ansvar.

Den bedömning som [REDACTED] presenterar i sitt utlåtande är att det inte har framkommit något underlag för att kunna fastställa någon diagnos på psykisk sjukdom enligt ICD, men däremot problem och beteenden som hör hemma under Z-diagnoserna i ICD 10, nämligen diagnosen Z76.5, det vill säga simulering.

Under rubriken sammanfattning anges ett antal faktorer som [REDACTED] finner och som kan förklara [REDACTED] tillstånd, men inte något av det som framkommit vid utredningen ger vid handen att [REDACTED] lider av psykisk sjukdom. Vid utredningen framkommer att [REDACTED] uttrycker sig som att han mår bättre av att vistas i Turkiet, men att han samtidigt mår sämre när han återvänder till Sverige. Denna känsla är inte något som är typiskt för den som lider av depression. Vidare uppvisar [REDACTED] en inställning till behandling som är direkt avvisande för att inte säga behandlingsfientlig. Det är svårt att förstå vad [REDACTED] egentligen lider av. Det val av olika formuleringar som [REDACTED] använder

sig av i sitt utlåtande baseras i stor utsträckning på vad som framkommit i olika utredningar och forskning som genomförts bland invandrade personer och grupper av personer med olika ursprung. Från dessa utredningar går att utläsa forskningsresultat som bl.a. utvisar en ökad benägenhet att make/maka till en sjukskriven insjuknar i något tillstånd som kan betecknas som önskan att få en förtidspension. Det finns omfattande utredning på området.

Enligt de undersökningar som [REDACTED] och [REDACTED] genomfört har det vid en bedömning av [REDACTED] tillstånd inte kunnat identifieras någon faktisk psykisk sjukdom. Det går inte heller i övrigt att förklara sjukdomsbilden på annat sätt än att patienten så snart det är möjligt bör erbjudas hjälp för att kunna återgå till arbetslivet.

Av en utredning om användning av sjukpenning bland invandrare och svenskfödda från Lunds universitet framgår det att sannolikheten för en sjukskrivning mer än 25 dagar per år är fem gånger större för en genomsnittsinkomsttagare född i Turkiet än en som är född i Sverige. Vidare framgår av en rapport och analys från Försäkringskassan "Utrikesfödd och sjukskriven" att personer födda i Turkiet hade 75 procent högre sjukfrånvaro än inrikesfödda.

Det går inte att beskriva ett utlåtande i dess enskilda delar om man inte samtidigt får del av den remiss som legat till grund för utlåtandet. I remissen efterfrågar Försäkringskassan hjälp med ställningstagande till diagnos. Vidare efterfrågar kassan hur sjukdomen nedsätter [REDACTED] arbetsförmåga i relation till nuvarande arbete respektive normalt förekommande arbeten. Försäkringskassan efterfrågar psykiatriskt utlåtande samt bedömning av rehabiliteringsbehov, både medicinska och yrkesinriktade.

Ett utlåtande behöver innehålla vissa delmoment för att överhuvudtaget kunna ges något innehåll och för att kunna utgöra någon vägledning till ett beslut från Försäkringskassan. Av den anledningen och då som i det här fallet bedömningen varit

att [REDACTED] inte lidit av någon psykisk sjukdom, dvs. inte varit föremål för en utmattningsdepression, har det varit väsentligt att klargöra diagnosen simulering enligt ICD 10 med kod Z 76.5.

I en ytterligare utredning utförd av [REDACTED] och [REDACTED] konstateras att utländska medborgare har en högre frekvens av långtidssjukskrivningar. Vidare kom undersökningen fram till att dubbelt så många var förtidspensionerade och att man hade mer omfattande långtidssjukskrivningar i vissa kategorier.

BEVISNING

DO

DO har som muntlig bevisning åberopat förhör under sanningsförsäkran med [REDACTED] och vittnesförhör med [REDACTED]

DO har som skriftlig bevisning åberopat Socialstyrelsens beslut den 23 maj 2006 med bedömning av [REDACTED] utlåtande av [REDACTED] Länsrättens i Stockholms län dom den 13 december 2005 med bilagor, Kammarrättens i Stockholm beslut den 31 januari 2008, Regeringsrättens protokoll den 19 juni 2007 med beslut att meddela prövningstillstånd, Regeringsrättens beslut den 14 december 2007 och Försäkringskassans yttrande till Regeringsrätten den 3 september 2007.

[REDACTED]

[REDACTED] har som muntlig bevisning åberopat partsförhör under sanningsförsäkran med sig själv och vittnesförhör med [REDACTED] och [REDACTED]

[REDACTED] har som skriftlig bevisning åberopat Försäkringskassans remiss av den 5 oktober 2004, utdrag ur rapport upprättad av [REDACTED] och [REDACTED]

utdrag från rapport från ett forskningsseminarium i januari 2005, Försäkringskassans analys 2005:24 s. 5, SOU 2004:21, artiklar av [REDACTED] och [REDACTED] samt sammanställningen ”Multiaxial”.

DOMSKÄL

Allmänt

Tingsrätten noterar inledningsvis att en ny diskrimineringslag (2008:567) trätt i kraft den 1 januari 2009, men att prövningen i detta mål, enligt övergångsbestämmelserna till den nya lagen, ska ske enligt DFL, som fortfarande gäller i fråga om diskriminering som ägt rum före den nya lagens ikraftträdande.

I 13 § DFL stadgas att diskriminering som har samband med, såvitt nu är av intresse, etnisk tillhörighet är förbjuden i hälso- och sjukvård och annan medicinsk verksamhet. Av 16 § samma lag framgår det att den som diskriminerar någon på ett sätt som är förbjudet ska betala skadestånd för den kränkning som diskrimineringen innebär.

Av 3 § 1 DFL framgår det att direkt diskriminering innebär att en enskild person missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med, såvitt nu är av intresse, etnisk tillhörighet. I tredje punkten samma paragraf stadgas att med diskriminering genom trakasserier avses ett uppträdande som kränker en persons värdighet och som har samband med, såvitt nu är av intresse, etnisk tillhörighet.

Tingsrätten ska i första hand ta ställning till om [REDACTED] utsatt [REDACTED] [REDACTED] för direkt diskriminering genom att, i stället för att göra en saklig bedömning av hans individuella besvär, grundat sin bedömning på en osaklig generell negativ uppfattning om invandrade turkar och på det sättet behandlat honom sämre jämfört med annan i en jämförbar situation samt om missgynnandet haft samband med [REDACTED] [REDACTED] etniska tillhörighet.

Beroende på utfallet i den första delen kan det bli aktuellt för rätten att även ta ställning till om [REDACTED] utsatt [REDACTED] för diskriminering genom trakasseri i det att [REDACTED] i läkarutlåtandet formulerat sig nedsättande om turkar och på det sättet kränkt [REDACTED] värdighet och om det haft samband med hans etniska tillhörighet.

I 21 § DFL finns en särskild bestämmelse om bevisbördan i mål om diskriminering. Av bestämmelsen framgår att om den som anser sig ha blivit diskriminerad visar omständigheter som ger anledning att anta att han eller hon blivit diskriminerad, är det svaranden som ska visa att diskriminering inte förekommit. Bestämmelsen är ett undantag från huvudregeln om att den som påstår sig ha blivit utsatt för en skadeståndsgrundande handling har att styrka detta och den ska tolkas som en presumtionsregel. Vilka omständigheter som är presumerande får bestämmas vid rättstillämpning i det enskilda fallet (NJA 2006 s. 170).

I målet är ostridigt att [REDACTED] var sjukskriven för utmattningsdepression i varierande omfattning sedan oktober 2002 och att han sjukskrevs helt under senare delen av år 2004 p.g.a. utmattningsdepression med symptom som sömnstörningar, trötthet, huvudvärk, oro, irritabel, värk i kroppen, hjärklappning tryck i bröstet och yrsel. Försäkringskassan remitterade i oktober 2004 [REDACTED] till [REDACTED]. Syftet med remitteringen var att få en s.k. medbedömning i ett svårbedömt sjukskrivningsärende vad gäller ställningstagande till diagnos, arbetsförmåga och rehabiliteringsbehov. [REDACTED] undersöktes vid mottagningen under oktober 2004. Den 9 november 2004 utfärdade [REDACTED] ett psykiatriskt utlåtande avseende [REDACTED]. Försäkringskassan beslutade den 17 februari 2005 att inte betala ut någon sjukpenning till [REDACTED] för perioden den 1-28 februari 2005. Därefter har [REDACTED] överklagat beslutet till både länsrätten, som avslog hans överklagande, och kammarrätten som inte meddelade prövningstillstånd. Regeringsrätten beslutade den 14 december 2007 att upphäva kammarrättens beslut och meddelade [REDACTED] prövningstillstånd för prövning i kammarrätten. Försäkringskassan medgav då bifall till [REDACTED] överklagande. Kammarrätten

meddelade i dom den 31 januari 2008 att [REDACTED] skulle beviljas sjukpenning för perioden den 1-28 februari 2005.

Begreppet direkt diskriminering är uppbyggt kring kraven på missgynnande, jämförbar situation och orsakssamband. [REDACTED] har bestritt att dessa kriterier är för handen varför rätten måste prövas om dessa krav är uppfyllda innan den fortsätta bedömningen görs.

Kravet på missgynnande

För att diskriminering i DFL:s mening ska antas ha förekommit krävs att någon har missgynnats. En missgynnande behandling kan bestå i både aktivt handlande och underlåtenhet att handla. Ett missgynnande innebär att någon försätts i ett sämre läge eller går miste om en förbättring, en förmån, en serviceåtgärd eller liknande. En behandling är missgynnande om den kan sägas medföra en skada eller nackdel för den enskilde. Vad som är ett missgynnande bestäms på objektiva grunder. Det är alltså inte den enskilde som bestämmer vad som är ett missgynnande. Det kan vara så att en åtgärd som av någon upplevs som ett missgynnande, av de flesta andra skulle bedömas på ett annat sätt.

DO har gjort gällande att [REDACTED] missgynnade [REDACTED] genom att han inte gjort en saklig bedömning av hans individuella besvär utan i stället grundat bedömningen på en osaklig generell negativ uppfattning om invandrade turkar samt att bedömningen bidragit till att Försäkringskassan beslutade att neka [REDACTED] rätt till sjukpenning. [REDACTED] har i sin tur gjort gällande att något missgynnande inte skett.

Tingsrätten ifrågasätter inte att det i och för sig kan vara befogat att ta upp den enskildes personliga förhållanden och bakgrund i ett läkarintyg, men dessa faktorer får inte bli avgörande för den objektiva medicinska bedömningen som ska göras. Redan av läkarintygets utformning och innehåll, speciellt de formuleringar som förekommer

under rubriken ”Sammanfattning/Bedömning” och ”Diagnoser” framgår det att dessa baserats på generaliserande antaganden om invandrade turkar som grupp i Sverige. Därtill kommer även att Socialstyrelsen i beslut den 23 maj 2006 gjort bedömningen att läkarintyget i flera avseenden brister i objektivitet och innehåller svepande generaliseringar som inte hör hemma i ett intyg där arbetsförmågan ska bedömas. Socialstyrelsen har därutöver funnit skäl att i sin bedömning understryka att generella uttalanden från hälso- och sjukvårdspersonal om folkgrupper eller personer med visst nationellt eller etniskt ursprung inte hör samman med sakkunnig och omsorgsfull vård. Socialstyrelsen förutsatte att utlåtanden med så svepande generella uttalanden som i [REDACTED] utlåtande inte fortsättningsvis utfärdades.

Regeringsrätten har i sitt beslut den 14 december 2007 funnit att innehållet i [REDACTED] [REDACTED] läkarutlåtande är sådant att det inte borde ha lagts till grund för Försäkringskassans och länsrättens bedömningar samt att, genom att så ändå har skett, avgörandena inte kan anses vila på ett fullgott underlag. Dessa omständigheter medför att läkarintyget inte kan anses leva upp till de objektiva krav som uppställs i LHS.

I detta fall råder det ingen tvekan om att Försäkringskassans beslut att inte betala ut sjukpenning till [REDACTED] för februari 2005 har grundats bl.a. på vad som angetts i det läkarutlåtande som [REDACTED] har utfärdat. Även Regeringsrätten har funnit att innehållet i [REDACTED] läkarutlåtande är sådant att det inte borde ha lagts till grund för Försäkringskassans och länsrättens bedömningar och att, när så har skett, avgörandena inte har vilat på ett fullgott underlag.

Tingsrätten finner mot angiven bakgrund att DO har gjort mer än antagligt att [REDACTED] [REDACTED] läkarutlåtande bidrog till att Försäkringskassan beslutade att neka [REDACTED] [REDACTED] rätt till sjukpenning. Därmed har [REDACTED] missgynnats med anledning av [REDACTED] läkarutlåtande. Kravet på missgynnande i DFL:s mening är uppfyllt.

Kraven på jämförbar situation och orsakssamband

Avgörande för frågan om [REDACTED] har behandlats sämre än någon annan skulle ha behandlats i en jämförbar situation är om det i det enskilda fallet är rimligt och naturligt att olika individer behandlas lika. Även om det inte finns någon konkret person att jämföra med kan diskriminering ändå ha ägt rum. En sådan hypotetisk jämförelse kan göras genom att t.ex. agerandet eller behandlingen jämförs med de villkor som råder i branschen.

I detta fall råder det dock inte någon tveksamhet om att en korrekt medicinsk bedömning i huvudsak ska följa objektiva måttstock och vara utformad med noggrannhet och omsorg utan att baseras på vissa tillskrivna egenskaper hos folkgrupper eller personer med visst nationellt eller etniskt ursprung. Tingsrätten finner därför att [REDACTED] behandlat [REDACTED] som har turkisk bakgrund, sämre än vad andra med en annan etnisk tillhörighet skulle ha blivit behandlade i en jämförbar situation.

Vad gäller kravet på sambandsorsak gör rätten följande bedömning. För att direkt diskriminering ska föreligga krävs ett samband mellan missgynnandet och diskrimineringsgrunden. Diskrimineringsbegreppet förutsätter varken en avsikt att diskriminera eller att vårdslöshet kan påvisas. Även en oavsiktlig diskriminering är förbjuden. Sambandet kan vara starkt eller svagt. Sambandet är starkast om det finns en avsikt att missgynna en viss person på grund av t.ex. etnisk tillhörighet, men en diskriminerande avsikt är inte nödvändig. Om t.ex. den etniska tillhörigheten är en av flera orsaker till den diskriminerande handlingen är det tillräckligt för att det ska vara fråga om diskriminering i DFL:s mening. Orsakssamband föreligger således även när diskrimineringsgrunden är en av flera faktorer som utgör orsaken till den missgynnande handlingen.

I detta fall är det ostridigt att [REDACTED] varit medveten om [REDACTED] etniska tillhörighet. Som det redan konstaterats har [REDACTED] läkarintyg

huvudsakligen baserats på [REDACTED] etniska tillhörighet och de antaganden och tillskrivna egenskaper som [REDACTED] gjort beträffande den etnicitet som [REDACTED] tillhör. Tingsrätten finner således att det finns ett klart samband mellan missgynnandet och [REDACTED] etniska tillhörighet.

Har diskriminering förekommit?

DO har, mot bakgrund av det ovan nämnda, visat sådana omständigheter som ger anledning att utgå från att [REDACTED] blivit utsatt för diskriminering på grund av sin etniska tillhörighet. Vid sådant förhållande är det [REDACTED] som ska visa att diskriminering inte förekommit utan att anledningen till läkarutlåtandets utformning och däri använda formuleringar var en annan än [REDACTED] etniska tillhörighet.

[REDACTED] har gjort gällande att utlåtandet har baserats på en väl dokumenterad och omfattande utredning och iakttagelser som gjorts av [REDACTED] samt att uppgifter som tagits in i utlåtandet har sin grund i tidigare genomförd forskning, som har betydelse för att belysa frånvaron av psykisk sjukdom hos [REDACTED]

[REDACTED] har till stöd för sin ståndpunkt bl.a. åberopat utdrag ur en rapport upprättad av [REDACTED] och [REDACTED] och utdrag från en rapport från ett forskningsseminarium i januari 2005. Enligt [REDACTED] har emellertid de utredningar som åberopats av [REDACTED] genomgående den bristen att det inte framgår om utredningarna baseras på totalpopulation eller om det handlar om ett urval ur de studerade populationerna. Studien visar inte heller, enligt [REDACTED] att turkar oftare än svenskar vänder sig till läkare för sjukskrivning utan att ha medicinska besvär när deras make/maka har sjukpensionerats. [REDACTED] har också framhållit att studierna inte heller undersöker om den högre sjukskrivningsfrekvensen återspeglar bidragsfusk eller om den kan förklaras av potentiella bakomliggande variabler som t.ex. yrken med stor förslitningsrisk.

Tingsrätten finner att [REDACTED] inte visat att anledningen till läkarutlåtandets utformning och däri använda formuleringar var en annan än [REDACTED] etniska tillhörighet. [REDACTED] har således utsatt [REDACTED] för direkt diskriminering i DFL:s mening. Han är därför skadeståndsskyldig gentemot [REDACTED]. [REDACTED] Vid denna utgång saknas anledning att pröva DO:s andrahandsgrund.

Skadeståndets storlek

Skadestånd enligt DFL har förutsatts ligga på en högre nivå än vad som gäller för kränkingsersättning enligt skadeståndslagen. DFL omfattar vitt skilda situationer varför ersättningens storlek varierar beroende på kränkningens art och omfattning samt andra omständigheter i det enskilda fallet. En viktig skillnad mot ersättning enligt skadeståndslagen är att skadestånd enligt DFL inte endast syftar till att kompensera för den kränkning som diskrimineringen inneburit för en enskild, utan även att avskräcka från diskriminering.

[REDACTED] har utsatts för diskriminering i egenskap av patient. Han har befunnit sig i en utsatt situation såtillvida att han har stått i ett beroende- och förtroendeförhållande till [REDACTED] vars medicinska bedömning skulle kunna komma att påverka hans sociala och ekonomiska tillvaro. En patient måste kunna förlita sig på att få en medicinsk bedömning baserad på objektiva och medicinska grunder och inte bedömas utifrån generaliserande antaganden om den etniska grupp som han tillhör. Därtill kommer att den diskriminering som [REDACTED] utsatt [REDACTED] för ligger väldigt nära en avsiktlig diskriminering, vilket ytterligare skärper kränkningens art. En ytterligare omständighet som skärper kränkningens omfattning är att [REDACTED] utlåtande uppenbarligen bidrog till Försäkringskassans negativa beslut gällande [REDACTED] rätt till sjukpenning. Med hänsyn till dessa omständigheter finner tingsrätten att 60 000 kr är en skälig ersättning för den allvarliga kränkning som diskrimineringen av [REDACTED] har inneburit.

Vad [REDACTED] anført om att utlåndet har varit avfattet på svenska och endast sänts till Försäkringskassan och att, i den utsträckning som [REDACTED] tagit del av uppgifterna, han har erhållit dem på egen begäran och behövt hjälp av tolk för att tillgodogöra sig innehållet ändrar inte tingsrättens bedömning. Något skäl för jämkning av skadeståndsbeloppet föreligger inte.

Ränta

Yrkandet om ränta har medgetts reservationsvis.

Rättegångskostnader

Enligt 18 kap. 1 § rättegångsbalken ska tappande part ersätta motparten för hans rättegångskostnader. [REDACTED] är tappande part i målet. Han ska därför ersätta DO för dess rättegångskostnader. Om beloppet råder det ingen tvist.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se domsbilaga (DV 401)

Överklagande ställt till Svea hovrätt inges till tingsrätten, med anledning av mellankommande helg, senast den 4 januari 2010. Prövningstillstånd krävs.

Nils Lidbom

Axel Taliercio

Kian Moazzez

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE - DOM I TVISTEMÅL

Den som vill överklaga tingsrättens dom, eller ett i domen intaget beslut, ska göra detta skriftligen.

Skrivelsen ska skickas eller lämnas till tingsrätten. Överklagandet prövas av den hovrätt som finns angiven i slutet av domen.

Överklagandet ska ha kommit in till tingsrätten **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till tingsrätten och det måste ha kommit in till tingsrätten **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. **Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.**

Samma regler som för part gäller för den som inte är part eller intervenient och som vill överklaga ett **i domen intaget beslut** som angår honom eller henne. I fråga om sådant beslut finns dock inte någon möjlighet till anslutningsöverklagande.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i hovrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Hovrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står tingsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till hovrätten varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om

1. den dom som överklagas med angivande av tingsrättens namn samt dag och nummer för domen,
2. parternas namn och hemvist och om möjligt deras postadresser, yrken, personnummer och telefonnummer, varvid parterna benämns klagande respektive motpart,
3. den ändring av tingsrättens dom som klaganden vill få till stånd,
4. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende tingsrättens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
5. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Har en omständighet eller ett bevis som åberopas i hovrätten inte lagts fram tidigare, ska klaganden i mål där förlikning om saken är tillåten förklara anledningen till varför omständigheten eller beviset inte åberopats i tingsrätten. Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att motparten ska infinna sig personligen vid huvudförhandling i hovrätten.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud. Till överklagandet ska bifogas lika många kopior av skrivelsen som det finns motparter i målet. Har inte klaganden bifogat tillräckligt antal kopior, framställs de kopior som behövs på klagandens bekostnad. Ytterligare upplysningar lämnas av tingsrätten. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.